

պարտն Հիւր իւր Սթալմաստ պան-
գասը պէյնինտէ պունտան էվվէլ
ճէրէնան իտէն միւղաքէրաթ էս-
նասընտա թաաաթիւթը մէգքիւրէ
աաթի մէվլըյի թէղէքքիւրէ վազ
իտիմիլ իտի . օ վազըթ ճէրէնան
իտէն միւղաքէրաթ , թաաթիւթ-
տան իպարէթ օլուն սէրմանէնին
40 միլեօնտան 25 միլեօն ֆրանգա
թէղիլիլէ ասհապը սէնէտաթըն
15 միլեօն զանիպ իթմէլէրինէ մէյ-
տան վէրմէմէք վէ տիկէր թարաֆ-
տան իլլէտիճի գուլմանէնանըն տու-
եաւընը իմհա իթմէք իւզրէ 60
միլեօն ֆրանգ քըյ-մէթի իթիպա-
րիեէսինտէ պիր թազըմ թաաթի-
լաթ իթրաճը մէսէլէսինէ տանիր
իտի .

Մէգքիւր գուլմանէնանըն տու-
եաւընտան 20 միլեօն ֆրանգտան
իպարէթ օլուն պիր գըսմը խազի-
նէյի ճէլիլէնէ թէսլիմ օլունմուշ ,
վէ գըսմը միւթէպազըսը պիր թա-
զըմ տուեաւըն զալըր միւթէպա-
մէտէն իպարէթ գալմըյ տըր . շու
գատար քի , միւղաքէրաթը մէգ-
քիւրէ օ ղէման պազը միւշքիւրաթ
վազ ուինտէն վէ էգճիւմէվաթըյի
հիւրի մէթինին շարթնամէճէ իճ-
րասը թալէպ օլունտան թաաթիւթը
հազգընտարի մուգարրէթըն .
տան տօլանը նէթիճէրէզիւր օլու-
մամըյ իտի . պու մատտէ հազգըն-
տա իթթիլազ օլունհաճազ գարար
պիթթապ զիեատէսիլլէ հանիլի
էհէմիլէթ օլաճազ տըր :

ՍԱՐԻՃԻՆԷ

ԹԵԼԵԿՐԱՓ

Համպուրկ 24 ապրիլ

Իմբերաթօրիչա թէպտիլ գընա-
ֆէթ օլարազ պաղթէթէն պուրա-
եա կէլիպ , իմբերաթօրիչա ֆրէ-
տէրիլի զիեարէթ վէ 3 սաաթ
միւղաքաթ իթտիւրտէն սօնրա ,
վիսպատէնէ ալտէթ իլլէմիլ տիր :

Պրիւքսէլ 25 ապրիլ

Մէհիսի մէպուսանտէ , բէնիսի
վիւքէլա Մ . Պէրնաթթ , գրալ ,
Սթանլէյին շէրէֆինէ քէշիտէ օլու-
նան զիեաֆէթաէ , Գօնկօ հիւ-
քիւմէթինին Պէլճիգանա վազֆ
իթմէսի հազգընտարի նիեթի-
նի սարահաթէն պէեան իթտիլի-
նի սէօլլէմիլ տիր :

Բօմա 24 ապրիլ

«Իթալի» զազէթաթը , մէհիսի
վիւքէլանին , թէսարրուֆաթը միւմ-
քինէնի էլտէ էթմէք իւզրէ , 90-
91 սէնէսի պիւտոնէսինի թէտգըզ
վէ միւղաքէրէ իթմէքտէ օլտուղու-
նու , վէ ասաքիւրի պէրրիեէ վէ
պահրիեէ մէսարիֆինին միւմքին
մէրթէպէ թէնղիլի ֆիքրի էսասէն
գապուլ օլունտուղունու պէեան
իթմիլ տիր :

Պէրլին 25 ապրիլ

Աժանս տը Վօյֆ , կէօեա էվրօ-
բա կէօմիւրէլէրինին թէվճիտ օ-
լունմաթը մազսէտի մալիւմինէ
տանիր պիր չօգ զազէթալար թա-
րաֆընտան նէշր օլունտան հապա-
տիսին միւթէթիւթտան օլտու-
ղունու պէեան իտիեօր :

Բարիս 25 ապրիլ

Մէհաֆիլի բէսմիեէտէ մայիսին
պիրինճի կիւնիւ եօրթու մատտէ-

սի հազգընտա պիր կէօնա էնտի-
չէտէ պուլունուլմաեօր :

Բէթէրպուրկ 25 ապրիլ
Հիւքիւմէթ միւթէպազը պօրճ
լարը տալի թաաթիլ իթմէք էֆ-
քեարընտա տըր :

Սթրազպուրկ 25 ապրիլ
Իմբերաթօր պուրահա կէլիպ ,
ֆէվլէլատէ սուրէթտէ գապուլ
օլունուպ ալգըլանտըգտան սօն-
րա , Սթրազպուրկ վէ Գէտէ պու-
լունան ասաքիւրին Պատ կրանտիւ-
գասընըն գօմանտաթըյա իճրա
իթտիլի բէսմի կէշիտի թէմաշա ,
վէ կիճէ թաաթընը վալինին նէգ-
տինտէ իլլէմիլ տիր :

ԲԱՐԱՆՆԸ ՆՈՒԹԳՈՒ

Մէհչուր Նիւ-Եօրգ Հէրալտ գա-
զէթասընըն Բօմատա պուլունան
մուլպիլի , պու քէրրէ Բարանըն
հուզուրընա չըգմըյ տըր : Էսանի
միւղաքաթտա , Բարա , հէյեթի իճ-
թիմալիեէ մէսէլէսիլլէ թէրքի սի-
լաճը ումւմի վէ Բարանըն հաքէմ-
լիք մէսէլէսիլլէն շու եօլտա պահս
իլլէմիլ տիր :

«Հէյեթի իճթիմալիեէ մէսէլէ-
սի , աաապ ու ալալալըն հիւնի
տէվամ վէ թէրազգընըյա պիր
զարար ալթընա ալընապիլիւր ճէ-
միլիեթի պէշէրիեէ քէնտի էսաթ
հազգըլիեէսինէ իատէ օլունմա-
տըգա , թահրիքաթը իճթիմա-
լիեէսին մէնի գապիլ օլմազ , Լաքին
էկէր հազգէթի իսանըն վէ քիլիսէ-
նին տիւշմէլէրի , մէհչէպ ալլէյ-
հինտէքի միւտարէպէլէրինէ տէ-
վամ իտէրլէր իսէ , ճէմիլիեթի իճ-
թիմալիեէ իթթիլաֆ վէ գարընըզ-
լըզլարընըն տանիւմ աթաճաղը
տէրքեար տըր :

Մէմալիքի միւթէլիֆէ հիւքիւ-
մէթլէրի քէնտի վազիֆլէրինի ի-
ֆա իթմէլի տիրլէր . պէնտէ քէն-
տի վազիֆլէրի իյֆա իտէճէկիմ :

Անլէրին մուամէլէսի , խուսուսա
չալըմազլըղըն պիր գայտէ ալթը-
նա վաղը վէ ամէլէ սընթիլարընըն
թալէպ իթտիլլէրի սայիլ իպահա-
թըն իճրասընտան իպարէթ օլմազ
ճիհէթիլլէ , մահէլլի վէ խուսուսի
օլուպ , Խրիւթիեան մէհչէպիլին
լէյիսի օլմազլըղըմալ , պէնիմ մուա-
մէլէմ , ումումի օլմազ կէրէք
տիր : Բիլիսէ , ճիհանա , քէնտի
ազայիտինի , վէ ասապ ու ալալէպ
վէ չէֆապի վէգաիֆինի թա-
լիմ ու թէրպիլի իթմէկէ պօրճ-
լու տուր :

Իշ սահիպլէրինին վէ ամէլէնին
ալալէպ ու ասապ ու ալալի իս-
լահ օլունմալը տըր :

Պու սէպէպլէ , պիւթիւն ճիհա-
նըն հէր սէմթիլտէ գօմիլթէլէր
թէշքիլ օլունմասընըն արզու իտէ-
րիմ :

Հէր գօմիլթէ , օ սէմթիլն բիւգ-
օսունտու թահթը իեաաթիլինտէ
օլարազ , ամէլէտէն վէ պունարա
իշթիւրաթ իտէնլէրտէն միւրէքքէպ
օլաճազ տըր : Իլլէրին թաթիլինտէ
վէ մուղահէգա կիւնլէրինտէ , պու
գօմիլթէլէր , ամէլէլէր վէ անլէրէ
իշթիւրաթ իտէնլէրէ վազիֆլէրինի
պիլտիլմէք վէ ալալէպը հազը-
գիլէն նամընա քէնտիլէրինէ իթթա-
րաթտա պուլունմազ իւզրէ , ան-
լէրի ճէմ իթմէլի տիրլէր , էն իեթ
գալմանին վէ նիլաճաթ , մէհչէպին
ահքեարընճա եարըլմազ կէրէք
տիր :

Պատէհու Բարա քեաֆիֆէյի տէվ-
լէթլէրին թէրքի սիլահ իթմէլէրի
հազգընտարի արզուսունտան շու
եօլտա պահս իթմիլ տիր :

Ճէսիմ օրտուլար պուլունտու-
լունմաթը քիւրսիլ շէրիֆ իլլին պա-
սի քէտէր վէ թէնսիլլէ տիր :

Ասքէրլիք էօմիւր , կէնճիլիէ մու-
զիլըր օլուպ , մուղայիլի ալալէպ
պիր թազըմ թէնսիլլէր շէտի-
տէ իլլէ իհաթա օլունմուշ տուր :
0 էօմիւր , կէնճիլէրին թուշընա միւ-
թէալլիք հաեաթընը սէօնտիւրիւ-
եօր , եալտա հիշ օլմազսա թազ-
եիլ , վէ տէրէճէսինի թէնղիլ ի-
տիեօր :

Պու օրտուլարըն տիկէր պիր մահ-
զուրու տա , միլլէթլէրին սէրվէ-
թիլի մահվ իթմէսի տիր : Էվրօբա
ասքէրլէր իլլէ տօլու պուլունտուգ-
ճա , էհլի գէրրա էքսիլէճէք , վէ
ճէմաթլար , վէրիլլէր ալթընտա
էգիլէճէքլէր տիր :

Պու օրտուլար , Էվրօբաեթ տիւ-
չարը ֆաշը գըլաեօրլար , վէ պիր
թազըմ միլլի հաեաթ , ասապլէթ ,
վէ ֆէքրի ինթիլաճ հիսսիւթը
իյգա իթմէքլէ , ճէմաթլարըն եէք-
տիլլէրի ալլէյինտէ թահրիք իտի-
եօլար :

Պու պիւեիլք օրտուլար իրիս-
թիեանլըղա մուղայիլ տիր :

Մուլպիլի Բարանըն հաքէմիլի մէ-
սէլէսին տանիր տալի միւշարիլլէյ-
հին էֆքեարընը սիւալ իթմէսինտէ ,
«Էվլէթ , պէնիմ արզուճ պու տուր
լաքինէվրօբանըն էքսէր հիւքիւմէթ
լէրի պու արզուտէ տէկիլ տիրլէր
էվրօբանըն պազը թարաֆարընտա
տինսիլլիլէ թազվիլլէթ վէրիլի-
եօր , վէ իթալեաա , Խրիւթիեան
մէհչէպի ալլէյինտէ միւտարէպէ
իտիլլէրէք վէֆաթ իթմիլ օլուն Մա-
ցինի վէ Սաֆի կիպի աաթմէլէր
իլլէթիլաթ կէօսթէրիլիեօր տէմիլ
տիր :

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՄԱԹԷՄԻ ԱԶԻՄ

Կէյէն հաֆթա պու կիւն , զալըմ
էճէլ պիւեիլք պիր զատարըլը իճ-
րա իլլէմիլ տիր , միլլէթ ճէ խրտմէթ-
լէրիլլէ մաարուֆ պուլունտան իգ-
զէթլու Գէորգ էֆէնտի Պալլէքեա-
նըն , իքի սէնէ մուգատտէմ վէֆաթ
իտէն պիրատէրի կարապիտ էֆէն-
տինին հալիլէսի , վէ Ագապիան
վարժարանըլըն շակիրտի տիլին
Դոմիի Դըլըճէնան , հէհուգ օթուգ
ալթըն եալընտա օլտուղու հալտէ ,
իքի նէֆէր էքքէք էօքսիլք պըրա-
գարազ , խալլի վազըթ քէյֆիլի-
լիք չէքտիլլէն սօնրա , ազատէյի
կէրիպան իտէմէեիպ , ազմի տարի

պազա իթմիլ , վէ ճէնապէսի զիյնէ-
թի , կէյէն չարշէնպի հիւնիւ Արթ-
ճաճաթ վարդապետ վէ հէմէհիլլէ-
րիմիլլէն վէսաեիլլէրտէն պիր չօգ
զէվաթը միւթէպէրէ հազըր օլտուգ-
լարըն հալտէ , Գատըքէյ քիլիսէսին-
տէ իճրա , վէ մահէլլի մէգպուր գապ-
րիսթանընա տէֆն իտիլմիլ տիր :

Միւմալլէյհանըն վէֆաթը , պիթ
թապի քեաֆիֆէյի ֆաթիլաթ վէ ազ-
րապալարընըն հիւքին ազիլինի մու-
ճիպ օլտուգտան պաշգա , պէշ սէ-
նէտէն զիեատէ պիրլիքտէ տէրս
ալթըլ վէ եալամըլ օլտուգլարըն մու-
ալլիմէլլէրինին , վէ իքի եիւլ նէֆէր
գատարըն քէֆիլալարընըն տալի է-
սէֆի ազիլլէրինի մուճիպ օլմուշ
տուր :

Տիլին Դոմիի Դըլըճէնան , ալլէն
Սաթթաթը օլուպ , վէ մէքթէպի
մէգպուրունտա էն իլք վէ էն իլլէ-
րունտէ , վէ ալլէլլուսուս էն զիեա-
տէ քեաթիլլէ շակիրտանընտան պի-
րի օլտուգտան պաշգա , պսակընըն
զիյնէթիտէ , նէֆսի մէքթէպտէն Ս .
Երրորդուլլան քիլիսէսինէ կէօ-
թիլլէրլէրէք իճրա իտիլմիլ տիր :

Տիլին Դոմիի Դըլըճէնան , տահա
մէքթէպտէ իքէն , Պէրպէրեան է-
ֆէնտինին հիմմէթիլլէ , Հայճատա
վէ ֆրանսըգճաա խալլիլլէ իլլէրու
կիթմիլ օլտուղունտան ֆրանսըգճա-
տան թէրէմէ իթտիլի Երկինք եւ
Երկիր քիթապը , պէրալլի թէշվի-
գաթ թապ ու նէշր իտիլմիլ տիր :
Վէ ազ տը նիքեաշընտան սօնրա
տալիլ զայրէթի միլլիլլէ վազիֆէ-
սինի ունուլմաեաղազ , գատըլար
ընկերուլլէրլարընտա ազալըլ իյ-
լէմիլ տիր , ֆազաթ , պազըլար կի-
պի նիւմայիլ միւթէլաթը օլմաթը-
ղընտան , տայիմա սէսիլլէ չալըլ-
մըլ , վէ տայիմատա էվճիմէնտիլք
ֆազիլլէթիլլէ մէշղուլ պուլունմուշ
տուր :

Եէվմի մէգպուրտէ , Գատըքէյ
քիլիսէսինտէ սանիր պիր ճէնապէ
զիյնէթի տահա պուլունմուշ , վէ
կէրլի զազէթալարընըլտա , թամ-
թարազլը սուրէթտէ նազը ու պէ-
եանլարը կէօրիւմիլլէ իտէն , միւ-
մալլէյհանըն զիլլէրի ճէմիլի կէօրիւլ
լէմէմիլ տիր . սէպէպ . չիւնքի , զէ-
մանըլըլտա էհալլիլլէր , Ալլահտան
զիեատէ վէ բէք չօգ զիեատէ թա-
ընմադտէ օլտուղու , վէ զալլէթա-
լարընըլընտա , պիր մօտա մազա-
մընտա բուրվարընըլընըն եաթազ-
տա պուլունտուղու պիր մըգտար
լիւրահա մալիք օլմաթըլտան պաշ-
գա , պալօլարտա վէ պալթուլուգ-
լարտա տալի քէսպի շէօհրէթ իթ-
միլ պուլունտան գատըլարընըլըն-
տա պուլունմամըլ տըր . . .

Պազը զէվաթ պիլլէ , հիշ տէկիլիսէ
պարի պիլլիմ պիլլէ , պու կիւնէ գա-
տար , միւմալլէյհանըն զայլըն հազ-
գընտա պիր շէյ եաղըլտա , քէն-
տուեթ թանրեանլարա , պու գարա
խապէրի վիլմէտիկիլիլլէն սէպէպի-
նի , մա թէաճճիլլէ սիւալ իլլէմիլ-
լէր տիր , իմտի , միւմալլէյհիւմ
զալթարա վիլմիլ օլտուղունմուգ ճէ-
վապը , ալլէնէն տալի վիլմէքիլիլլէ
քէնտիլլէրէ պիր վազիֆէ ատտի-
տէրիլ , եանի տիմէք իսթէրիլքի
իլլէթ շու սօն եաղտըլըլտարըլըն եաղ
մազլըլք նիլլէթիլլէ , պիր հաֆթա
թէնիլլէ իլլէմիլլէր տիր . . .

ԼԵՕՔՍԵՆԻՉ ՎԷՆԵՐԻ ԶՕՃՈՒԳՆԻՐԸ
ՀԱՊԳԵԼՈՐԸ
Վ. Կ. Ե. Կ. Ե. Կ. Ե. Կ.
ԵՆՆԻՆԻ ԷՆՆԻՆԻ ԷՆՆԻՆԻ ԷՆՆԻՆԻ
ԷՆՆԻՆԻ ԷՆՆԻՆԻ ԷՆՆԻՆԻ ԷՆՆԻՆԻ
(6377 ԷՆՆԻՆԻ ԷՆՆԻՆԻ ԷՆՆԻՆԻ)

7. Ուրբաթ հարկաւոր է վերանորոգել ազգային ժառանգութեան խնդիրը: Պէտք է որոշել թէ ո՞վ պիտի միջազգային օրինաց մասը համարուի Հայոց ազգի աղքատ և որը երեխանց իրաւանց ներկայացուցիչ և պաշտպանը Մեր պատմութիւնը եւ միջազգային տրակտատները նուիրել են Հայոց ազգին «կաթողիկոս ամենայն Հայոց»-ը, որոյ ընտրութիւնը հաստատուած է իմաստացի կոնսուլներ հաւանութեամբ և սուրահայտութեամբ ընդունելուց յետոյ: Այսպիսի կերպիւ նորապարտաւորութիւններն եւ իրաւունքները որոշուած են Հայոց հոգեւոր կոնսուլներին կանոնադրութիւնով (9. հատոր): Այդ օրինաց իմաստով կաթողիկոսին տուած է իրաւունք ազգային նախակրթութեան իրաւունք ծխական վարժարաններէ միջոցաւ և եկեղեցիներ իւր ծխական ուսումնարաններով ընդունուած է իրեն բարոյական անձն սեփականութիւն ձեռք բերելու, վարժարանները պահպանելու և հիմնադրելու համար: Բռնական է ուրեմն, որ կաթողիկոսը իրաւատէր պիտի համարուի իբրեւ ազգային լուսաւորութեան հոգատար և ուրեմն իբրեւ ազգի կրթութեան իրաւանց ներկայացուցիչ, Նշանակուած է իւր կաթողիկոսայ պաշտօնը ներկայացուցիչ է Ռուստանի և Պարսկաստանի աղքատ և քրք Հայ մանկանց ժառանգական իրաւանց, որ Ս. Մուրատեանի կտակով նոցա նուիրած է: Իմ կարծիքով Տաճկաստանի Հայերը և նոցա ազգային հիմնադրութիւնները և գործող արձիւնքը այլ գիրք են բռնուած իրենանց պետութեան մէջ: Նորա եւ քաղաքական հիմնադրութիւններ, քաղաքական իրաւանց տէր և ոչ թէ միայն մասնաձիւր կամ հասարակական: Նոցա գործունէութեան պայմանները այլ են և աւելի ընդարձակ, քան թէ կաթողիկոսներ: Ազգային ժողովներ իւր նախագահով (պատրիարքով) ալ բարոյական մարմին է, քան թէ Սինոդը էջմիածնայ իւր նախագահով: Ես կարծուած եմ, որ ողջ եղած զանազանութիւնը վերոյիշեալ մասը այնքան յայտնի է, որ մանրամասնաբար խօսելն իմ կողմանէ աւելորդ է:

Այդպիսի զանազանութիւնը պայմանաւորվում է և վերոյիշեալ իրաւանց ներկայացուցիչների տարբերութիւնը: Ես կարծուած եմ, որ սրբալիւնքը կը լինի եթէ Մուրատեանի կտակի խնդիրը յարուցանելու համար Տաճկաստանի Հայք ճանաչելն միայն էջմիածնայ Սինոդի իրաւունքը: Առաւել հետեւողաբար կը լինէր, որ Տաճկաստանի Հայերը պաշտպանելն իրենանց իրաւունքներն այն միջոցներով և անձանց կամ հիմնադրութեանց ձեռամբ, ինչպէս որ նորա միշտ և յաջողակ կերպով պաշտպանել են իրենանց ամբողջ եւրոպայի առաջ մինչև ցայսօր: Իմ կար-

ծիքդիւստանակ և Պարսկաստանի Հայերը կարող են որոշել Ս. Մուրատեանի իրաւորութիւնը էջմիածնայ Սինոդի նախագահի ձեռամբ: Իսկ Տաճկաստանի Հայերը — Ազգային ժողովի նախագահի ձեռամբ:

8. Եթէ այդ երկու նախագահքը իւրենանց սրբալիւն ազգասիրական զգացմունքներով կամենան այսօր (իմ կարծիքով դա դոցա պարտաւորութիւնն է անգամ) «կորզել» Միութեան ձեռքից յաջորդապէս ազգային ժառանգութիւնը, պէտք է որ միայն որոշել, թէ ինչ ճանապարհով աւելի կանոնաւոր և նպատակաւոր կը լինէր ազգիս համար այդ «կորզելը»:

Կայ երկու ճանապարհ — դիպլոմատիկական և դատաստանական:

Իմ անձնական համոզմունքը հակառակ է դիպլոմատիկական ճանապարհին, — բայց և այնպէս թող ազգը ընտրէ այն միջոցն որ նորան աւելի յաջողակ կ'երևի:

Բոլորովին պիտի պատկեր ունի «դատաստանական» ճանապարհը: Միութեան ձեռքից արդէն ապացուցեցին, թէ որքան յաջողակ է և պարտաւոր այդ միջոցը, թէ որքան հրեշտակաւոր պաշտպանութիւն գտաւ Հայոց ազգը Մադրասու առեւանգում իւր իրաւունքը ստանալու համար Ս. Մուրատի կտակով: Միևնոյն օրէնքն և միևնոյն Անգղիացուց դատարանը պիտի վճռէ միևնոյն ազգի վէճն և իրաւունքը Միութեան ներքին հետ: Դարձեալ կ'ստեմ, եթէ այդ տեղեկութիւններն, որ մենք ունինք Մուրատեանի կտակի և վարժարանի մասին ճիշդ են, իմ անձնական կարծիքն այն է, որ անհրաժեշտ է, որ դատարանը չը ճանաչէ ազգիս իրաւունքն այն մասը, ինչպէս ես կարողացայ բացատրել նախընթաց կէտերում:

9. Ինչ որ վերաբերում է տեղեկութիւններին, բնական է, որ ներանց պէտք է ժողովել, եթէ օրինակ, Միութեան միաբանութիւնը լինի այնքան բարի և ազնիւ, որ իւր գործերը և գրադրութիւնները Ս. Մուրատեանի կտակի մասին, չորհրդանշէ: Կանաւակ դիպուածում Պօլսոյ, Փարիզի, Մադրասու և Աւստրիայի (նախկին) տեղեկութիւնները հանդերձ այն տալագրութիւններով, որք յայտնի են և հանդերձ կենդանի տկանատեսների բարեխիղճ ցուցմամբ — սոքա բաւական են վերականգնելու Հայ ազգի որք և աղքատ մանկանց ժառանգական իրաւունքը Մուրատի հրիտակի վերայ:

10. Այդպիսի մի մեծ եւ վսեմ գործի մէջ պիտի միանան ամենքն, որը Հայ սնուն և ծագումն ունի, ի բաց դնելով դաւանութեան խրոթոթիւնը:

Ուրեմն թող Հայ կաթողիկոսները, որոնք նոյնպէս զրկուած են Մուրատեանի հրիտակից, ինչպէս եւ լուսաւորչականները, միանան դիպլոմատիկական և ազգասիրական հոգեւով և ստանան իրենանց իրաւունքները, ապահովեն նոցա, որ ցեղը չուտէ եւ գողը չը գողանայ: Այդպիսի կերպով, այդպիսի խումբով (ազգային) պահանջը, կը դնէ Միութեան միաբանութեան այն

դրութեան մէջ, որոյ բնական հետեւանքն կը լինի ազգային լուսաւորչութեան տան հաստատուն շինութիւնը:

Ս. հայոց տան խնդիրները, որք ծագումն են Մուրատեանի կրթական և վարժարանի պատմութիւններից:

Այսքանս թող բաւական համարվի վերջ դնելու մեր այս օրուայ չորոյցին և եթէ իմ այսքան թերութիւններով առատ խօսակցութիւնը համոզեց ձեզ իրաւացի համարել, որ Հայոց ազգի որք և աղքատ մանկերուն զրկված է օտարի ձեռով, եթէ այդ խօսակցութիւնը առիթ կը տայ ձեզ մտածելու յիշեալ խառն իրաւունքները վաստակելու, եթէ վերջապէս, ինչ որ ինձ անկոտրած կը թվի, դուք համախոհ էք ինձ հետ, թէ մեր ազգի բազմաւորութիւնը և փրկութիւնը ամենայն շարքներէ պէտք է տեսնել ազգային լուսաւորութեան մէջ — ես ինձ նպատակիս հասած կ'համարեմ: Եթէ մեծահասակ միաբանսկացի հեղինակն, որ սխալաբար մէջ կատարեց այն ինչ որ հնարաւոր էր հողածնի համար, հողին աւանդելու րոպէս խնդրեց «լոյս, լոյս և լոյս», մենք Հայերս, որ նոր ենք յարութիւն առնում մեր կիսամեռ գրութիւնից, պարտաւոր ենք հետեւել նորան և ցանկանալ միայն, չլուսաւորութիւն, լուսաւորութիւն և լուսաւորութիւն: Բարոյապէս լոյսն և լուսաւորութիւնը կը ցրուեն այն թանձր մառախուղը, որ ուրիշները մեքենայօրէն ձգել են մեր Հայրենիքի հորիզոնի վերայ, նոքա ակներե են և են այն երկու սրբալիւն մեծ սիւներն, որոնց վերայ հիմնված է մեր ազգային հաստատութիւնը և շինութիւնը, այն է եկեղեցին, կրօնը և ազգային լուսաւորութիւնը: Մենք հասկացել ենք և տեսել ևս կ'հասկանանք, որ մեր պարտաւորութիւնն է միացնելով մեր բազմաթիւնը ուժով բռնելու և պաշտպանելու այդ ազգային հաստատութեանց սիւները, և չմոռանանք երբեք, որ եթէ սոցալից մէկը խախտի, մենք առաջինը կ'լինենք, որ կը ճնշվինք փրատակներով տակը: — Ազգային լուսաւորութիւնը կը պարզէ այն ուղիւ ճանապարհը, որ տարել է ուրիշ ազգութիւններից դէպի յառաջդիմութիւն և հասցրել է նոցա ազգութեանց կատարելութեան: Եւ այդպիսի կերպիւ մարդկութեան պատմութիւնը (կը գայ այն օրը), որ մասնաւոր անելու է զսնադրան ազգայն շահաւետ գործերը, ցոյց կտայ և մի սքանչելի գործ, որ կանուանի Հայոց ազգի լուսաւորութեան, յառաջդիմութեան և մեծութեան գործ:

ՎԵՐԺ
Երդուեալ փաստաբան
Ս. ԱՐԴՐՈՒՆԻ
ԹԻՓԼԻՍ

ՄԱՐԿԱՑԻՑԵՆ	
ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍՍՈՐ	
Ապրիլ 17	
Էս. Ում. տիւն ագ. գ. Գ. Բ	20-15
» » » Էն երեքսէք	20-19
» » » Էն աշաղը	20-15

Պու. սապահ աշըլտը	20-15
Խաթիգ. տախ. տիւն գար Գ. Բ.	54-18
» » Էն երեքսէք	54-25
» » Էն աշաղը	54-14
» » աշըլտը	54-15
Մըսըր միւթթահըտ գար.	-
Պու. սապահ աշըլտը	-
Սէրի Ա.	Գ. Բ. 59-50
» Բ.	24-25
» Գ.	20-16
Բու. մէլի շըմէտը Գ. Բ.	75-25
Ղա. մէլ Գ. Բ.	6-
Բարբ. զուրուշ.	55-
Հէվալէսիգ.	45-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՍԻԱՐԸ	
Գ. Բ. Գ. Բ.	9-12
Կ. Բ. Գ. Բ.	7-15
Օրի. մէլ Գ. Բ.	4-28
Գ. Բ. Գ. Բ.	4-39

ԱԳՏԻԼԻՐԻՆ ՖԵՆՈՔԸ	
Ոստ. իւր. 100 դ. տան	72. Գ. Բ.
Պէ. երգ. Մէ. Գ. Բ.	108-12
Մէ. Գ. Բ.	100-10
Պէ. Գ. Բ.	105-10
Ա. Գ. Բ.	105-10
Ին. Գ. Բ.	110-10
Ֆ. Գ. Բ.	87-27
Բ. Գ. Բ.	90-55
Գ. Բ. Գ. Բ.	51-10
Գ. Բ. Գ. Բ.	8-15
Ֆ. Գ. Բ.	10-70
Ֆ. Գ. Բ.	22-90
Հ. Գ. Բ.	109-50

ԹԱՍԻՍԵՆ	
Ի. Գ. Բ.	12-
Ու. Գ. Բ.	11- 5

ԻԼԱՆԱԹ
Սապահ Մամուլուն սահիպ իմթիւնալը Այվազեան էֆենտի, Գալաթա-տա Բէնչչէնպիւհ- աղաբընտա, Իրախի խանընտա պիր մաղազա քիւլաւիլէ, Նէֆիս զէյնուլ Էնալը, Վէ Էնալը շարապ, Վէ մաստիգա Վէ Էնալը ճիւնտէնտէ սապուլ, Վէ քէզալը Էնալը Նէֆիս քոնեաղար, Վէ հաթթա ժօրթ Սալամն քոնեաղար տախի կէթիրթ մէքտէ պուլունտուղունտան, մէմուլ օլմալարըն արզու խոն զաթարըն թէշըրիլէրի իւթար Վէ տալ Վէ օլունուր:

ՏՕԲԹՕՐ ԺԵԼԱԼԵԱՆ
Մասնաւոր դարման
Գաղղիական աստից, և ծննդական գործարանաց:
Կալաթա, կամաւընի գլուխը,
Թիւ 5

ՏՕԲԹ. ՌԱՅՈՅԷԼԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ
ԹԱՊԻՊ, ճԵՐԲԱՆՎ ԷԼԷՊԷ
Միլլէթի միջ աթըպալայի հաղըգա-սընտան տօթթօրու միւմալիլէյին, Հէր կիւն, սաաթ Յոնէն Յէ գատար, Պաղ-չէ—գարուսունտա վաղը 32 իւլմէրօ-լու իբի—գարուլու նամ էնգալունէ-միլտէ խաթալարըն գապուլ խաթալ, Վէ Էնչչէնպիւհ կիւնլէրի տախի միւհ-թաճիլի, մէճմանէն մուսթիլէն իլլէ-մէքտէ օլունուր պէլան օլունուր:
Վ. ՍԻՆԱՊԵԱՆ

ՍԵՖԱԼԵԹԻ

ՔԼՈՆՏԻՍ

(67)

Ճօն Գօլտէն, իբր թարափըն- տա պիտէր ասկէր պուլունտուղու թագ տիրութ, մագնուսարա մախ սուս պուլունտան մահէլլտէ օթու- րարագ, պիւս ֆիւթուր էթրա- ֆա կէօզ կէզտիրմէքտէ իտի:

Պիրտէն պիւրէ իւզէրինտէ պիւր Էսէրի խէլէճան հասըլ օլտու:

Ջիւնքի, Էօն սըրատա պուլու- նան սամիին իշինտէն, դաեթթէ թէմիզ կիեթինմիշ պիւր ճէնթըլմէ- նին, Էլինտէ կիւզէլ պիւր տուր- պին պուլունտուղու հալտէ քէն- տուեթ տողրու պագմագտէ օլ- մասընը կէօրմիւշ, վէ քիւթ օլտու- ղունտուտան իմիւրմիշ իտի:

Մէրդուլմ ասէմ լ'օմ կրի իտի:

Պիւրտէն Ճօն Գօլտէն, լ'օմ կրի- եր կէօրմիւշ, տաճա զիւստէ պիւր ճէսարէթ հիւս իթմէկէ պաշ- լատըլընտան, հաքիւթ թարափըն- տան ղուհուրա կէլէն սիւսլէթէ, տաճա զիւստէ ֆիւթուրսուզճա ճէվալլար վիւրտի:

Մէրդուլմ հիւշ պիւր շէնի ին- քիւր իթմէկէ, իլլա հէր շէնին տողրուսուտէ սէօլլէտի:

Իւլանտալը քիւշիւք պիւր չօճու- ղու գաշըրան սէնմիւսին տէնի սիւսլ օլունտուղունտա, «Էվ- վէթ» տէնի ճէվալ պիւրտի:

Փագաթ, ճիւստէթ շէրիքլէրի- նին քիւթըլ օլտուգլարընը սօր- տուգլարընտա իսէ, գաթան խա- պէր վիւրմէնէճէկինի սէօլլէտիկի իլէ պէրապէր, Էօլտիւրմիւշ օլ- տուղու Մ. Ուլիթին, մէրդուլմ չօ- ճուղու գաշըրապիւսին իշին, քէն- տինէ մուսվէնթ իտիպ գօլայ- լըզ վիւրտիկինի տախի սէօլլէտի:

Կէրչի, կէրէթ Ժիւրի աղալարը, վէ կէրէթ միւստալի ումուլի թա- րափընտան, Էկէրչի քէնտի րէ- ֆիդլէրինին իսիվէրինի պէնան իտէր իսէ, թէպտիլի միւսագաթ իլէ Էօլիւմտէն գուրթարըլճա- ղը իլիթար վէ վատ օլունտու ի- սէտէ, Ճօն Գօլտէն, հիւշ ճէվալ պիւրմէնիպ սիւքիւթ իլլէտի:

Լ'օմ կրիկի կէօրմիւթ ճէմէր- գուման ճէսարէթի արթմագտա իտի:

Ճօն Գօլտէն ֆագըրըն պիւրի օ- լուպքէնտուեթ մախսուսափօգա- թը պուլունտաղընտան, մահ- քէմէ թարափընտան թայիին դը- լընան պիւր ափօգաթ, քէմալի ա- սուտէկի վէ վիճտան իւզըթ մէր- գումու միւստաֆաա իլլէտի:

Մէրդուլմ ափօգաթըն, պիւրիւք պիւր պէլաղէթ իճըրասըլլա, սա- միին իւզէրինտէ հատտէն զիւսա- տէ պիւր թէէսսի հուսուլէ կէ- թիւրէպիւտիկինի լ'օմ կրի կէօր- տիւկիւնտէն, վէ պէլքի Ճօն Գօլ- տէնին ճէգասընը թախֆիթ իտէ- րէթ, իտամընա հիւքմ օլունտագ- Էէրտէ, նէֆինէ հիւքմ օլունտըր տէնի գօրգտուղունտան տիւշա- րը Էնտիլէ օլմանա պաշարմըլըր, շիւնքի, մէրդուլմ սալպինէ հիւքմ օլունտուղունտա, գուր- թարմագլըզ իշին լաղըմ կէլէն թէտպիւրի կէրչի տիւշիւնմիւշ ի- տի իսէտէ, նէֆինէ հիւքմ օլուն- տուղունտա գուրթարմագլըզ ի-

շին հիւշ պիւր թէտպիւր տիւշիւնմիւշ տէկիւ իտի:

Փագաթ, սոնքատան, լ'օմ կրի- նին մէրքիւր շիւքէ վէ Էնտիլէ սի մահվ օլտու, շիւնքի «Ժիւրի» հէյնէթի, պիւր չօգ թէգէթըլմիւ- տէն սոնքա, Ճօն Գօլտէնին Մ. Ու- իթի գաւտի օլարագ Էօլտիւրմիւշ օլմալընա գարար վիւրէթէթ, իտա- մընա հիւքմ իլլէտի:

Պու հէնիկիսմտէ Ճօն Գօլտէնին Էանընտա օթուրան պիւր ասկէր, քէնտի արդատաշարընա տողրու էկիլէթէթ:

— Պու հէնի սէնէմիզ իքի քի- շինին սալպինլէ պաշարտը, — տէ- տիկինտէն:

Վէ Ճօն Գօլտէնտէ պուլուն ի- շիլթտիկինտէն:

— Տիւթէթ տիր քի, Պիւլթօնու պու սապաճ ասմըլար տըր, Էօյ- լէ՞ մի, — տէտի կիւլլիւմէնէթէթ:

— Շիւքէթիւզ, մէկէրչի շիւմի Գուշ-դաֆէսինտէն կէլմէքտէ ի- քէն, մէրդուլմ իշին պիւր մէրար հաղըրլանտըլընը կէօրմէտին մի, — տէտի մէրդուլմ ասկէր:

Ճօն Գօլտէն պուլուն իշիտինէ, մահէլլի մէրպուրտէն կէլէր իքէն, Էէրտէն պիւր թաշ գալտըրլմագ- տա օլմասընը տէրիւթըր պիւրլէ, — Տիւթէթ տիր քի, Պիւլթօն օ- րատա տէֆին իտիլէթէթ տիր, Էօյ- լէ՞ մի, — տէտի:

— Էվվէթ, — տէտի ասկէր:

— Եւ, — տէտի Ճօն Գօլտէն ֆիւ- թուրսուզ պիւր սուրէթտէ սէօյ- լէնէթէթ, վէ քէնտի հաղգընտա ղուհուրա կէլէթէթ օլան հիւքմ ու գարարա պէթէթէթէթ:

Նիհաեթ «Ժիւրիլէր» թէլէթ- քիւր օտասընտան ափտէթ իտէ- րէթ քէնտի մահէլլի մախսուսա- րընտա օթուրտուլար:

Հաքիւթ Էֆէնտի Ճօն Գօլտէնէ իսիթապէն վէ պիւր հէյնանը տիլ իւզըթ սէօլլէթէթէթ:

— Անաղա գալգընըզ, — տէտի:

Ճօն Գօլտէն անաղա գալգտը, Օլ վաղըթ, հաքիւթ Էֆէնտի, «Ժիւրի» թարափընտան վիւրլէն գարարանմէ իլէ Ճօն Գօլտէնին ի- տամընա տանիւր ճէգա գանու- նամէսինտէ պուլունտան պէնտ: մախսուսու օգուտուգտան սոն- րա, հէյնանը տիլի տաճա զիւսա- տէ արթմագտա օլտուղու հալտէ տախի, մէրդուլմ իտամընըն հիւքմիւնիւթթէֆիւթ իլլէտի:

Ճօն Գօլտէնտէ պաշընը Էկէրէթ իպրագը թէվագու իթտի:

Հաքիւթ Էֆէնտի թէքրարէն քէ- լամէ աղալ պիւրլէ:

— Սիլին, յուսվարըն Տիւնի րէնչէնպիւհ կիւնի սալպ իտիլ- մէնիլէզ գարար վիւրլիմիշ օլտու- ղունտան, Էկէրչի շայնանը իթի- նա պիւր իթիւրաղընըզ վար իսէ, Էէվմի մէրպուրա տէկին թագ- տիւթ իլլէմէլիսինիդ տիր, — տէտի:

— Հիւշ պիւր իթիւրաղըմ Էօգտուր, — տէտի Ճօն Գօլտէն:

Սրատան պիւր գաշ կիւն կէլիպ, վէ Ճօն Գօլտէնին իտամընա տա- եր օլան իլամ վէ իլան հաղըր- լանտըլտան սոնքա, մէրդուլմ թէքրարէն Գուշ-գաֆէսինտէն կէլիւթէթտէլէր իքէն, Պիւլթօ- նու մէրար թաշ օլան տէօլէմէ թաշընը, վէ Էթիւթընընտա ալ- չըլանմիւշ օլտուղունտա կէօրիւպ անլանընա, իւզէրինտէ պիւր լէր-

զանիւշ Էսէրի հասըլ օլտու, վէ պատէհու, մէրքիւր թաշըն գար- չըրընտա տիւրտա պիւր Պ հար- ֆի գաղըլտըլընը տախի կէօրիւն- ճէ, օրատա ճիւղիճէ տուրտու, վէ սիւր Ռօպէր Մ. Է պագարագ, — Պէնի տախի պուրտա տէֆին իտէճէթէթ տիր, Էօլլէ տէկիւլ մի, — տէտի:

Կէլլի մէրդուլմ, մէրքիւր սիւ- ալէ գարըլըզ հիւշ պիւր ճէվալ պիւրմէտի իսէտէ, տախիւմա շէն- մէլլէպ օլմագլըլընա րաղմէն օլ- տուղու թագտիրտէ, Էէթ միւ- թէէսսիւր օլարագ, կէօլլէրի Էա- շարտըլը կէօրիւթիւ:

Պատէհու Ճօն Գօլտէն, պաշընը Էօգտըր թուլթուղու, վէ գալի գալի պասարագ Էիւրիւթիւկիւ հալտէ, քէնտու քէնտուեթ սէօյ- լէնէթէթ:

— Իւլանտա ուղըրունտա Էօլմէթ- իթ, Էօլմէթ օլմալըպ, իլլա ճէ- նապը Հաղգըն Էանընա՝ կիլթմէթ տիր... — տիւթէթ պաշարտը:

20

Սրատան կիւնլէր կէլիպ, Պիւլ- թօնու սալպ իտիլթիւ մահէլլ- տէ Ճօն Գօլտէնին տախի սալպ ի- տիլմէտի իշին լաղըմ կէլէն տար աղաճընը գուրուլմասընա Էալը- նըզ գըրգ սէթիւզ սաաթ գալմըլ իտի:

Լօնտա հալիսի իւզէրինտէ տախի, թագըր ֆարիս Էհալիսի- նինքի միւսիլլու, իտամ ճէգասը կիպի տէնչէթմիւզ պիւր մէնպա- րէնի կէօրմէթիւք հաղգընտա աշուրի մէրթէպէ պիւր խաշիւ վէ պիւր թէլալ կէօրիւլմէքտէ օլտու- ղունտան, Էանըլը պիւր մահէլլ թուլթագ իլլին, թա աղալմտան իւրնալընը հալի հէր թարաֆ- տան գօշուշարագ կէլմէքտէ, վէ մահէլլի սիւստէթտէ պէթէթէթ տէ տիրլէր:

Փագաթ, Լօնտա Էհալիսի, ֆա- րիս Էհալիսինէ նիսպէթլէ պիւ- երիւ պիւր ֆարգ ֆանիտէսինէ մալիք պուլունտագտա տըր, շէօյ- լէ քի, Լօնտա տա օլտուղու կի- պի, ֆարիստէ տախի, իտամ ճէ- գասընը, գանդի կիւն վէ գանդի սաաթտա մէվըլ իճըրանէ վաղ իտիլէթէկի, Էվլէլինտէն իիպար ու իլան իտիլմէտիկինտէն, Էհա- լի, Էէտի սէթիւզ կիւնլէր, Ռօգէթ մէյտանընա կիտիպ կէլմէթիւք մէճպուրիլլէթլինէ կիրիթթար օլ- մագտա տըր:

Հալպուրի Լօնտա տա իտէ, պիւր աստէմին իտամը, պիւր կիւն Էվլէ- լինտէն խապէր վիւրիլթիկինտէն, քեաֆֆէյի գաշվէլէրտէ, մէյ- խանչէրտէ վէ Էմալի մահէլլէր- տէ հէր տէմ լագըրտըր կէլմէք- տէ օլտուգտան պաշգա, հէլէ Վարբինի վէ Հուայթ-Շարէլնա- ման ֆուգարա մահէլլէրինտէ ի- սէ, ումուլ խալգ, մէրքիւր լա- գըրտը իլէ իմրարը Էվգաթա պաշարմագտա տըր:

Իտամընա հիւքմ օլունտան քիւթ- սէնին լաղըրտըր, իտամընտան իքի իւշ կիւն Էվլէլ, հէրքէսին տիրինտէ կէլմէքտէ տիր:

Շէօլլէ քի, մէրդուլմ թանը- Էանլար, լէհինտէ վէ Էալսուտա- լէյինտէ պիւր չօգ վաղալար նապլինէ պաշարտըլարը կիպի,

մուհաքէմէսի Էանասընտա հաղըր պուլունտալար տախի, միւստալի ումուլինին վէ տալա վէթիլլէրի- նին սէօլլէտիլլէրինի, վէ հա- քիւթ Էֆէնտինին, մահէլլիլլէթ հիւքմու գարարընը թէֆիլմսը- րասընտա, կէօլլէրի Էաշարարագ իրատ իլլէտիկի նուլթգուսու, քէ- մալի խաշիւ իւզըթ հէրքէսէ նագ- ու նագ շ իլլէմէքտէ տիրլէր:

Ինկիլթէրա աճայիպ պիւր մա- հէլլ տիր, Էէթ չօգ զարիպ հալլէր վարտըր, վէ նասըլ քի պիւրտէ, պահս թուլթուլմագլըզ տըր. վէ պու շէյ առէթ հիւքմիւնէ կէլ- միշ, վէ Ինկիլթէր իշին առէթա պիւր թապիւթ օլմուշ տուր. պի- նաէն ալէյ, պիւր պիւրլէրի իլէ պահսա կիրիլիպտէ Բարա գաղան մագլըզ նիլլէթլիլլէ, Էն ուֆագ խուսուսլարտա պիլէ պիւրլէր վէ- սիլէ արամագտա տըրլար. նասըլ քի պիւր ճիւստէթ վուգուլինտէ, պահս թուլթուլմագլըզ, թա Էվ- վէլինտէն, իտամ ճէգասընըն ֆի- լան Էա ֆիլան կիւնտէ վէ սաաթ- տա իճըրա իտիլլէթէկինէ, վէ օլ- անտէ հալմանըն ալըզ վէ Էալսուտ պօղուգ օլմագլընա, վէ քէլա- լիք, իտամ իտիլլէթէթ քիւթսնէ- նին ճէսարէթլի վէ Էալսուտ ճէ- սալլէթսիւզ պիւր հալտէ պուլու- նաճաղընա տանիւր պահլար աղ- տընա կիրիլլէթտէ տիրլէր:

Հալթա, սալպ իտիլլէթէթ օ- լան առէմին գօլայլըլա թէսլի- մի րուհ իտիպ իտէմէթէճէկինի պիլէ քէնտի պահսլարընա պիւր վէսիլէ իլլէմէքտէ տիրլէր:

Մատամ Պրանտինին Շըվալ — Նօար (Սիւնաշ-աթ) նամ մէյլա- նէսի, հիքեանէմիզի օգուհան զաթլարա մալիւմ տուր:

Յուսվարըն Յսընտա, Էանի Ճօն Գօլտէնին սալպինտէն իքի կիւն Էվլէլ, մէրքիւր մէյլանէտէ խըն- ճալընը միւլթէրի պուլունտագ- տէ օլունպ, վէ մատամ Պրանտիտէ, տէսթկիւհաշը պաշարտա Էէթ ահ- քեամը պիւր սուրէթտէ գուրու- լուպ օթուրմագտէ իտի:

Մէրքիւր մէյլանէտէ թապի- լիք իթմէքտէ օլան իքի քիլիլէր, միւլթէրիլլէրտէն քիւթնէ պիւրա, քիւթնէ «ճիւ», վէ պաղը արիս- թօգրաթ թագըլարընա տախի «չէրի» թէրլիպ իտիպտէ կիւճ հալ իլէ Էէթ իշտիլլէթպիլմէքտէ ի- տիրլէր:

Հէր նէ գատար մէրքիւր մէյ- խանէ Վարբինի նամ ֆուգարա մահէլլէրինտէ իտի իսէտէ, պա- ղը արիսթօգրաթլար հէր թարա- ֆա կիլթմէքտէ օլտուգլարընտան օրանա տախի կիլթմէքտէ իտիրլէր:

Օլ կիճէ, մէրքիւր Շըվալ-Նօ- արտա, իւրտըլ թագըլարընտան զիւստէ, կէմիլէր թաեիլլէրի պուլունտագտա իտի:

Մէրդուլման կէմի թաեիլլէր- ի իշինտէ, լ'օմ կիրինին չէնտ կիւն Էվլէլ ալէպ պիւր տանագ աթմըլ օլտուղու գըլըլ սալլը վէ Էա- նագլարը գըլըլ սագալլը Վիւսամ նամ կէմիլի տախի կէօրիւնմէք- տէ իտի:

(Տէվա)